

Kaupsu IV -työpaja

Hyvinvoinnin teemoja ja niiden
haasteita, Joensuun kaupunkiseutu

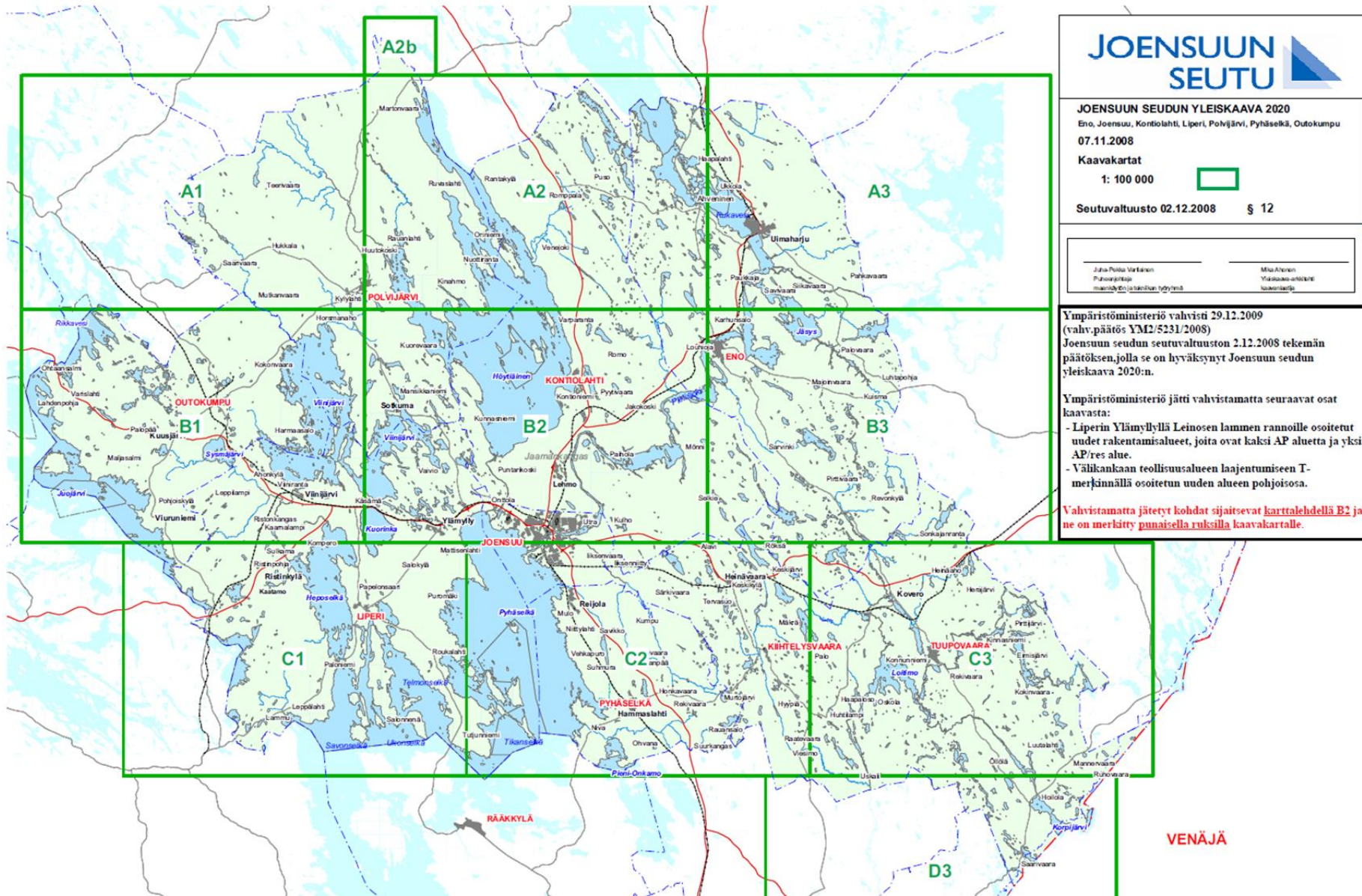
30.11.2022

Patrik Hämäläinen, maankäytön suunnittelija

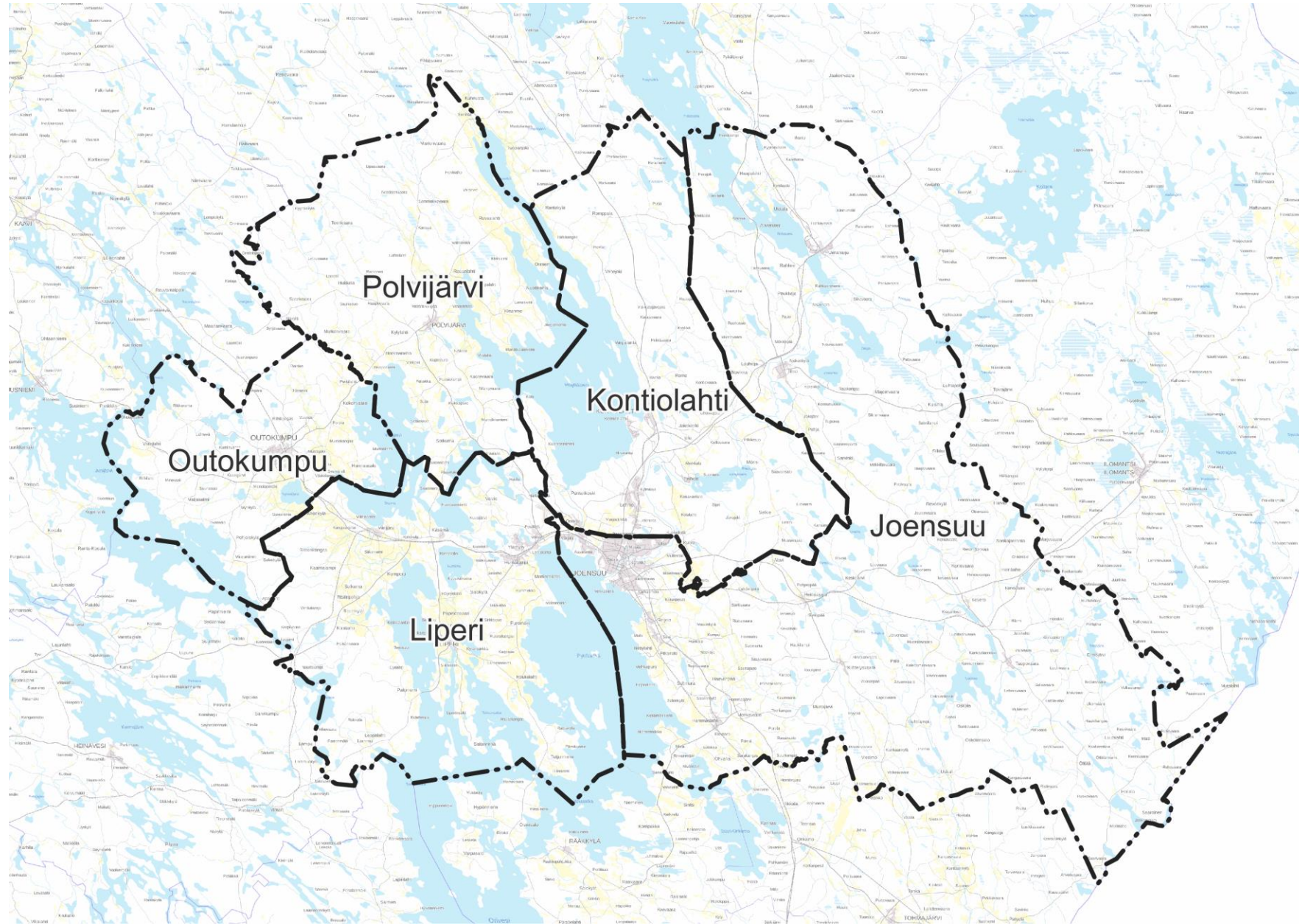
J•ENSUU

Mitä kaupunkiseutusuunnittelu on Joensuussa?

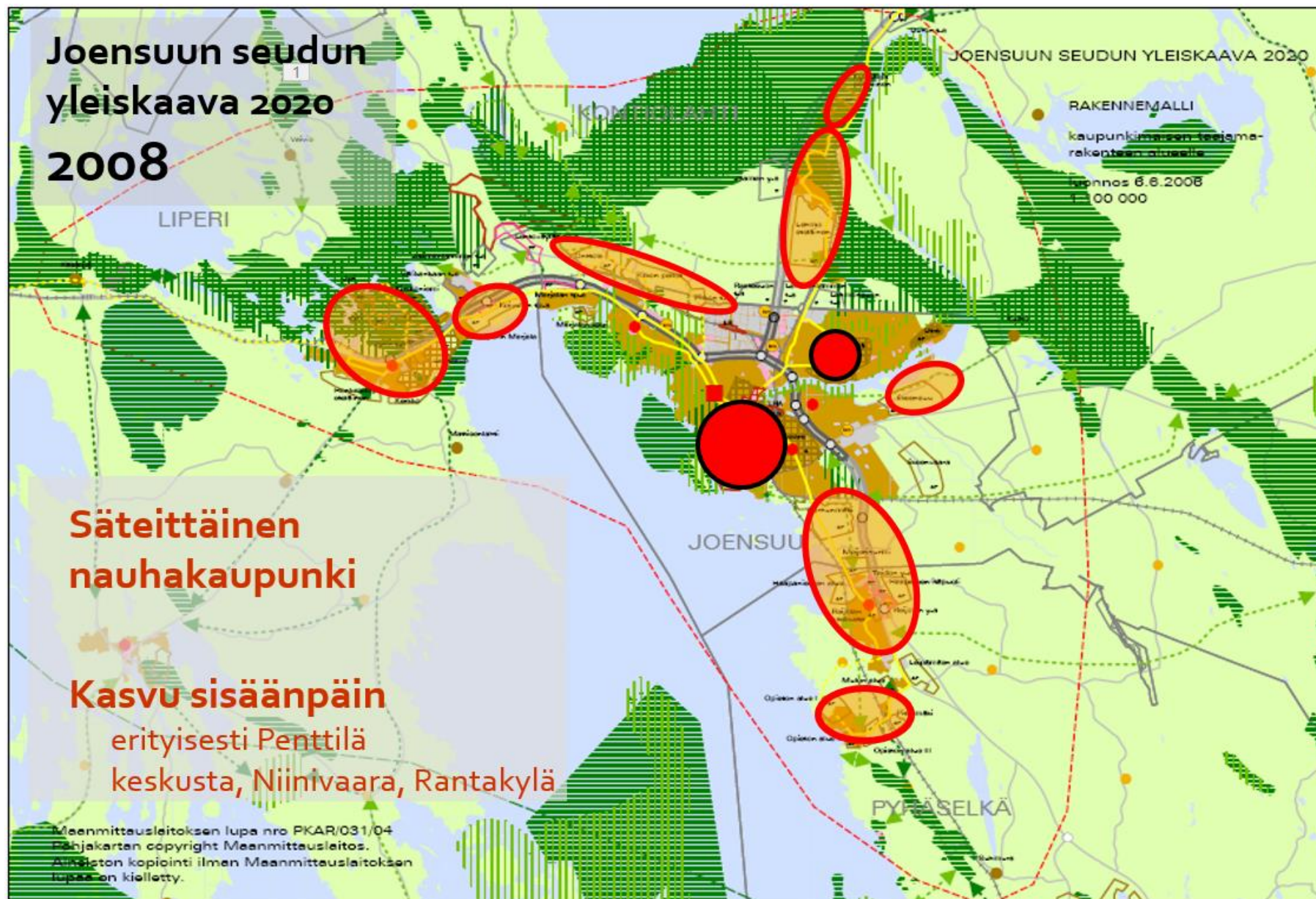
Joensuun seudun yleiskaava 2020

Joensuun seudun yleiskaava 2020 II

Joensuun seudun yleiskaava 2020 III

Joensuun seudun yleiskaava 2020 IV

Joensuun seudun yleiskaavan päivitys

- Kuntien yhteisen yleiskaavan (MRL 46 §) päivittäminen on Joensuun seudulla lähtemässä käyntiin.
- Periaatepäätöksen tasolla mukana ovat kaikki edellisessäkin kaavassa mukana olleet kunnat, eli *Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu* ja *Polvijärvi*.
- Seuraavaksi vuorossa kaavatyöstä yhdessä sopiminen ja kunnissa tehtävät käynnistämispäätökset (kevät 2023).
- Tavoitteena olla valmista 2026.

Kaupunkiseutusuunnittelun sosiaallinen ulottuvuus

Sosiaalista hyvinvointia kaupunkiseutusuunnittelusta

- Yhdyskuntasuunnittelun näkökulmasta asukkaiden sosiaalinen hyvinvointi rakentuu mm. seuraavien asioiden kautta:
 - palvelutasoinen joukkoliikenne,
 - pyöräilyn ja kävelyn mahdollistaminen arjen kulkumuotona,
 - toimiva (ja saavutettava) palveluverkko,
 - viheralueverkosto ja lähiluonto,
 - mm. segregaaation ehkäisy asuntopolitiikan myötä,
 - turvallinen ja terveellinen lähiympäristö/asuinalue.

Sosiaalista hyvinvointia kaupunkiseutusuunnittelusta II

- Joensuun seudun yleiskaava 2020:n painopisteitä:
 - väestönkasvu
 - yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys,
 - asumisen tarpeet,
 - palvelujen saatavuus,
 - liikenteen ja yhdyskuntateknisen huollon tarkoituksenmukainen järjestäminen,
 - elinkeinoelämän toimintaedellytykset,
 - virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys ja
 - Joensuun seudun saavutettavuus myös kansallisesti/kansainvälisesti.

-> seudun elinvoimaisuus ja kasvu selkeä tavoitteiden runko - asukkaiden hyvinvointi riippuvainen työssäkäynnin mahdollisuuksista.

Sosiaalista hyvinvointia kaupunkiseutusuunnittelusta III

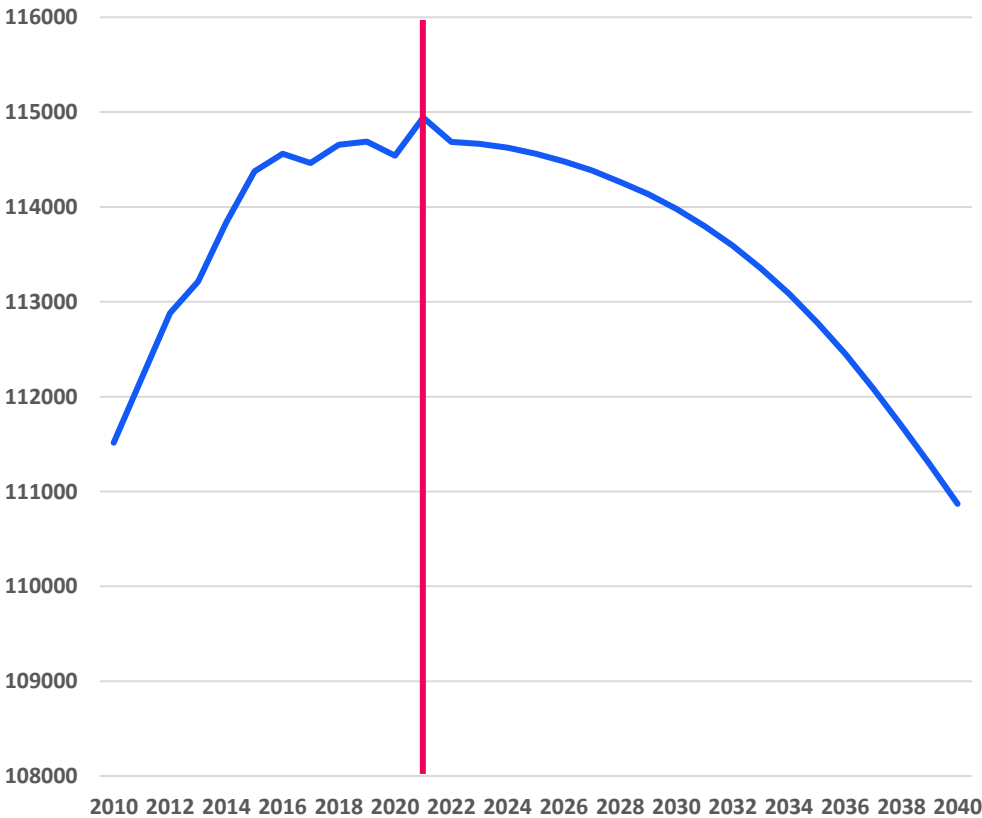
- Mitä nykyisessä seudun yleiskaavassa on tehty:
 - liikennejärjestelmäsuunnitelma laadittu seudun kuntien kanssa kaavatyön yhteydessä,
 - rakennemallin ratkaisuja suunniteltu yhdessä sosiaali- ja terveystalveluiden, koulutustalveluiden ja liikennepuolen kanssa -> palveluverkko pysyy ratkaisujen perässä,
 - uusia asuinalueita ja täydennysrakentamista on osoitettu sinne, missä voidaan luoda edellytyksiä nykyisten palvelujen hyödyntämiselle tai uusien syntymiselle,
 - kaavaratkaisut tukevat kevyttä liikennettä ja joukkoliikennettä arjen liikkumismuotona,
 - kunnallisten perustalvelujen järjestämistä suunniteltu uusien asuinalueiden osalta ylikunnallisena yhteistyönä,
 - kirkonkylätaajamien tukeminen alueellisina asuin- ja palvelukeskittyminä.

Seudun kehitys

Väestönmuutos ikäryhmittäin koko alue, 2010-2040

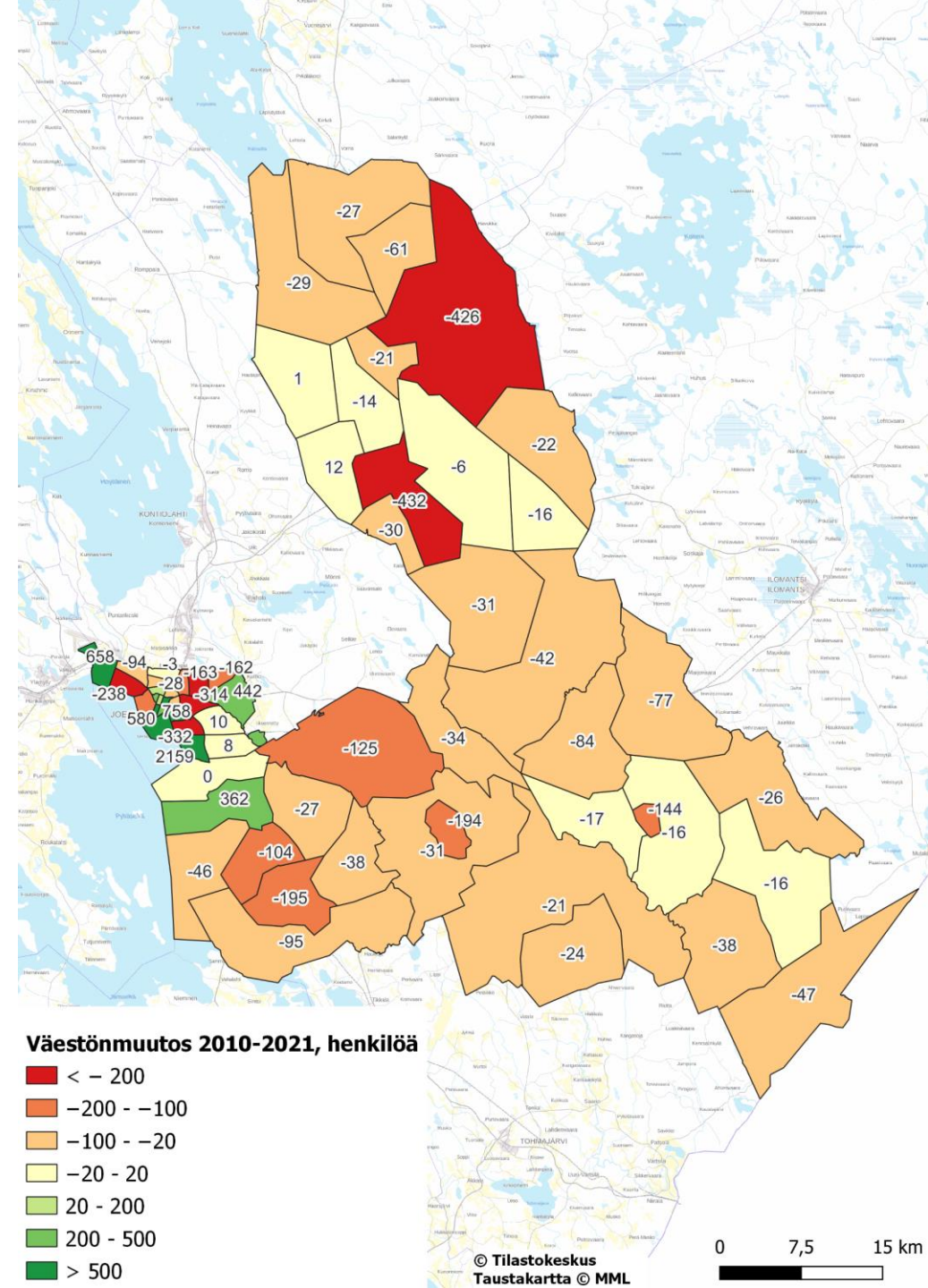

Koko alueen väestö yhteensä, 2010-2040

Seudun kehitys II

- Vaikka suunnittelualueen väkiluku on kasvanut vuosien 2010-2021 aikana vajaalla 3500 asukkaalla, johtuu se Joensuun ja Kontiolahden kasvusta – muissa kolmessa kunnassa se on laskenut.
- Alueen 106:sta tilastoalueesta 78:ssa (n. 74 %) väkiluku on laskenut.
- Viidellä eniten väestöään kasvattaneella tilastoalueella väkiluvun kasvu on ollut tänä aikana +6200 asukasta.
- Kahtiajako näkyy myös Joensuun sisällä.

Sosiaalista hyvinvointia kaupunkiseutusuunnittelusta IV

- Maailma on muuttunut paljon viime kaavan laadinnasta (2004-2008)
 - esim. ilmastoasiat, etätyö eli työnteon murros, kaupunkikeskustojen ja aluekeskusten elinvoimaisuus ja energiantuotannon muutokset (vihreä siirtymä) nykyään keskeisiä teemoja.
- Mitä uudessa seudun yleiskaavassa tulee huomioida:
 - Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 laadinnassa -> luo taas pohjat seudullisten liikennekysymysten ratkaisuille,
 - palveluverkon suunnittelu entistä merkittävämmässä roolissa:
 - sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen 2024 eteenpäin,
 - koulu- ja päiväkotiverkon muutoksille painetta alhaisen syntyvyyden takia,
 - merkittäviä uusia asuinalueita kuntarajojen molemmin puolin -> koulu- ja päiväkotipalvelujen järjestäminen ylikunnallisesti?
 - sote-uudistuksen aiheuttamat kysymysmerkit – yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen välillä?

Sosiaalista hyvinvointia kaupunkiseutusuunnittelusta V

- viherverkoston ja lähiluonnon säilyminen täydennysrakentamisen lisääntyessä,
- Joensuuhun valmistumassa ensimmäinen asuntopoliittinen ohjelma:
 - erityisryhmien asuminen,
 - segregaaation ehkäisy,
 - sosiaalisen asuntotuotannon tavoitearvot,**-> saadaanko ratkaisuja seudullisiksi?**

Seudun yleiskaavan laadinnan haasteet ja avoimet kysymykset

- Seudun kehitys mm. väestön ja rakentamisen osalta hyvin polarisoitunut.
 - Pystytäänkö kuntarajat ylittävästä palvelutuotannosta sopimaan?
 - Miten menetellään väestöltään taantuvien alueiden kanssa mm. palvelutuotannon osalta?
- Seudun kunnilla erilaiset tavoitteet ja edellytykset mm. asumisen järjestämisen suhteen.
 - Pystytäänkö asumisen linjauksista pitämään kiinni?
- Vieläkö tavoitteena on kaupunkiseudun kasvu?

Kiitos!

